

РОЛЬ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ПЕДІАТРІВ НА БАЗАХ СТАЖУВАННЯ

Л. В. Васильченко, Н. Л. Мерікова, Н. Ю. Горностаєва, Т. Ю. Кравченко,
Г. К. Копійка, Р. М. Папінко

Одеський національний медичний університет

A ROLE OF INTERNET-TECHNOLOGIES IN POSTGRADUATE TRAINING OF DOCTORS-INTERNSHIPS-PAEDIATRICIANS ON BASES OF TRAINESHIP

L. V. Vasylchenko, N. L. Merikova, N. Yu. Hornostayeva, T. Yu. Kravchenko,
H. K. Kopyyka, R. M. Papinko

Odesa National Medical University

Досвід проведення дистанційного навчання лікарів-інтернів педіатрів на базах стажування Одеського національного медичного університету за допомогою Internet-технологій показує, що найбільш прийнятною формою організації післядипломного навчання на базах стажування є технологія змішаного навчання, у якій забезпечується оптимальне поєднання дистанційного і традиційного очного навчання. Дистанційне навчання повинне базуватися на технологіях високої професійної інформативності та інтерактивності.

The experience of distance learning interns pediatricians physicians trained at bases of Odesa National Medical University using Internet- technologies shows that the most appropriate form of postgraduate training at bases internship is blended learning technology, which provided the optimum combination of distance and traditional full-time study. Distance learning should be based on high technology professional and informative.

Вступ. За останні роки у системі освіти сталися істотні структурні зміни, обумовлені розвитком зростаючої, поширеної дії науково-технічного прогресу на життєдіяльність суспільства. Темпи розвитку медичної науки стимулюють рухатися в ногу з часом, докладаючи максимум зусиль для досягнення високого рівня професіоналізму, досконалого володіння сучасними методиками лікування. Основним завданням системи безперервного професійного розвитку лікарів є збереження знань та навичок, а також їх постійне вдосконалення відповідно до потреб, продиктованих сучасністю. Розвиток наукоємних галузей людської діяльності в суспільстві супроводжується зростанням ролі комп'ютерних технологій [1, 2]. Сьогодні значно збільшується потік інформації, з'явилася необхідність пошуку нових способів її зберігання, подання, формалізації, систематизації та автоматичної обробки. Тобто зростає інтерес до всеосяжних баз знань, що можливо використовувати для різних практичних цілей.

Зараз багато уваги приділяється реформуванню медичної освіти, її якісному оновленню в рамках розробки і здійснення системи заходів організаційного, наукового і навчально-методичного характеру, пошуку нових, оптимальних видів та форм навчання. Тому сучасна ситуація в підготовці фахівців вимагає удосконалення тактики навчання у вищому навчальному закладі. На шляху до вдосконалення системи післядипломної професійної освіти в Україні ще багато невирішених питань, тому пошук прогресивних методів підвищення професійної кваліфікації лікарів із залученням найновіших методів навчання та передових технологій триває [3, 4]. Найбільш дієвим інструментом для досягнення високих цілей удосконалення післядипломної освіти є впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, наслідком якого стала поява й масове практичне використання в усіх сферах і формах навчання нових інноваційних методологій, технологій, методів, систем й інструментів освітньої діяльності. До числа найбільш популярних інноваційних підходів до освіти слід віднести

дистанційне [3–5]. Втілення міжнародних стандартів у методологію викладання включає високий рівень комп'ютеризації навчального процесу. Актуальним є застосування засобів комп'ютерних телекомунікацій у післядипломному навчанні. Такий підхід сприятиме значному підвищенню рівня професійної підготовки лікарів. Дистанційна форма навчання удосконалює післядипломну підготовку лікарів-інтернів. Окремі аспекти означеної теми порушуються в науковій літературі, проте проблема застосування інтернет-технологій у дистанційному навчанні залишається не до кінця з'ясованою [3–5].

Основна частина. Мета роботи – проаналізувати досвід ефективності інтернет-технологій у післядипломній підготовці лікарів-інтернів педіатрів на базах стажування.

Кафедра педіатрії № 3 з післядипломною підготовкою ОНМедУ проводить навчання лікарів-інтернів за фахом “Педіатрія” на клінічних базах міських лікарень м. Одеси та обласних клінічних лікарень м. Миколаєва та м. Херсона. Тому використання комп'ютерних телекомунікаційних технологій для організації дистанційного навчання має велике значення. Головною метою викладання в післядипломній освіті є досягнення якісної практичної підготовки на підставі знань, умінь та навичок за традиційними й новітніми навчальними технологіями. Інновації у післядипломній освіті передбачають упровадження у технології навчання лікарів-інтернів на базах стажування дистанційного навчання. Дистанційне навчання передбачає декілька різних технологій, які можуть використовуватися в навчальному процесі: кейсову технологію, інтернет-технологію та телекомунікаційну технологію [4]. Вибір технології навчання обумовлюється потребами лікаря-інтерна, його можливостями, кількістю часу на навчання. На нашій кафедрі суспільно використовувалися телекомунікації та Internet-технології. На нашу думку, використання запропонованих технологій у дистанційному навчанні лікарів-інтернів на базах стажування відкрило нові можливості для безперервного навчання фахівця, зробило освіту більш доступною. Перш за все, технологія роботи складалась зі з'єднання викладачів кафедри з лікарями-інтернами на базах стажування за допомогою сучасних телекомунікаційних Internet-технологій. Комп'ютерні телекомунікації забезпечують ефективний зворотний зв'язок, який передбачається як у викладанні навчального матеріалу, так і в спілкуванні з викладачами, які працюють у філіалах кафедри. Під

час спілкування у прямому ефірі відбувається трансляція мультимедійної презентації викладеного матеріалу. По закінченню презентації доповідач відповідає на нез'ясовані питання, а лікарі-інтерни мають можливість обговорення в режимі on-line проблемних питань та проведення дискусій. За допомогою Internet-технологій передбачається вивчення методичних розробок для занять та матеріалів для інтерактивного читання і тестування. Поряд з цим, для навчального процесу активно використовували відеосюжети клінічних випадків та ситуацій з медичної практики у курируючих відділеннях. Відеосюжети наглядно допомагають у проведенні диференційної діагностики захворювань у кожному конкретному випадку, встановленні діагнозу, визначенні необхідного обсягу обстежень, трактуванні результатів досліджень та визначенні тактики ведення хворого. Запропонована система навчання також застосована для контролю знань і для самостійної підготовки лікарів-інтернів. Для кожного заняття викладачі кафедри розробили задачі та тестові завдання, які використовуються для опитування та проведення залікових занять. Розробка системи електронного контролю знань на підставі інтерфейсів середовища WWW дозволяє викладачеві здійснювати опитування з набору закритих питань з вибіркою відповідей по схемі “один з кількох”. Результати опитування зараховуються для оцінки знань викладачем на базах стажування.

Для поліпшення процесів взаємодії з лікарями-інтернами на базах стажування на кафедрі створено інтернет-сайт, на якому розміщена база навчально-методичного забезпечення педагогічного процесу. Кожен лікар-інтерн, який знаходиться на відстані від головної бази університету, завдяки комп'ютерним телекомунікаційним технологіям має можливість ознайомитися з методичними розробками лекцій, семінарських та практичних занять, одержати консультативну допомогу у викладачів кафедри, брати участь у телеконференціях. Поєднання тестів з навчальних посібників та системи електронного контролю знань дозволяють зробити єдине навчальне середовище, яке адаптоване під рівень знань та фактично створює індивідуальний “електронний посібник” для кожного лікаря-інтерна, який навчається на базах філіалів у м. Миколаєві та м. Херсоні.

Незважаючи на значні досягнення у розвитку Internet-технологій, створення дистанційного курсу залишається складним. Якість дистанційного

навчання залежить не тільки від ефективної організації, якості застосованих матеріалів та педагогічної майстерності викладачів, які беруть участь у цьому процесі, але і від знань сучасних інтернет-технологій та умінь створення цікавих презентацій та наглядного матеріалу. Запропонована методика післядипломної освіти передбачає володіння навиками роботи на персональному комп'ютері, навичками роботи з інтернет-технологіями, а так само вмінням користуватися інформаційними системами при проходженні навчання і в практичній діяльності.

Список літератури

1. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : наказ Міністерства освіти і науки України від 21.01.2004 р. № 40 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 15. – Ст. 1078.
2. Мінцер О. П. Безперервний медичний професійний розвиток – нові стратегії передавання знань / О. П. Мінцер, О. В. Голяновський, С. В. Денисенко // Мед. освіта : наук.-практ. журн. – 2012. – № 2. – С. 55–56.
3. Красіков О. М. Дистанційне навчання як інноваційна форма професійної освіти / О. М. Красіков // Митна справа. – 2011. – № 4 (76), ч. 2. – С. 8 – 13.

Висновки. Аналіз результатів проведеної роботи показав позитивний вплив інтернет-технологій на післядипломну освіту лікарів-інтернів. Поряд з цим, існують проблеми, які потребують сучасного технічного, навчально-методичного, нормативно-правового забезпечення впровадження дистанційного навчання та підготовки науково-педагогічних кадрів. Анкетування лікарів-інтернів взагалі показало, що найбільш прийнятною формою організації післядипломного навчання на базах стажування є технологія змішаного навчання, у якій забезпечується оптимальне поєднання дистанційного і традиційного очного навчання.

4. Дистанционные образовательные технологии: проектирование и реализация учебных курсов / [М. Б. Лебедева, С. В. Агапов, М. А. Горюнова и др.]; под общ. ред. М. Б. Лебедевой. – СПб. : БХВ-Петербург, 2010. – 336 с.
5. Питання розробки нормативів дистанційного навчання в післядипломній медичній освіті / Ю. В. Вороненко, О. П. Мінцер, Ю. П. Вдовиченко [та ін.] // Медична інформатика та інженерія. – 2008. – № 3. – С. 58–68.

Отримано 04.03.16